

„A végtelenre nyitott emberi szív és szellem látható jele” - A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára alapításának kétszázadik évfordulójára emlékeztek

18.3.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

A generációk tudásának szerves egymásra épülése nem lehetséges a nyomtatott könyvek megőrzése nélkül - mondta az MTA Könyvtár és Információs Központ alapításának kétszázadik évfordulója alkalmából tartott ünnepségen Freund Tamás akadémiai elnök. Monok István, az MTA KIK főigazgatója pedig olyan helyként méltatta a könyvtárt, ahol a világról való átfogó tudás és a specializált, egy-egy szakterületen elmélyülő tudás találkozik.

„A könyvtár léte emberi mivoltunk következménye, a végtelenre nyitott emberi szív és szellem méltósága, tehát szükségessége megkérdőjelezhetetlen - mondta az MTA Könyvtárában tartott ünnepségen Freund Tamás akadémiai elnök. - Mégis, a könyvtár mint intézmény szükségessége már sokszor megkérdőjeleződött. És joggal hihetjük, hogy ez a megkérdőjeleződés korunkban csak fokozódhat, amikor életünk egyre több síkon az online térben zajlik. Sokak szerint azonban most van a könyvtárra igazán nagy szükség, számos okból.

A könyvtár az írott örökség őrzője, így a kéziratoké is. A kéziratok egyediek, reprodukálhatatlanok, és nem csupán önmagukat jelentik. Tartalmuk vagy írójuk révén kultikus képzetek kötődnek hozzájuk.

A kéziratoknak identitásformáló, közösségmegtartó erejük van, amire meggyőző példa a székház 3. emeletén látható *200 év kincsei* című kiállítás hatalmas vonzereje is.”

Freund Tamás szerint a teljes örökségre építő európai gondolkodás szerint minden helyzetben tanulhatunk a régiek válaszaiból, és a mögöttük rejlő megfontolásokból. A generációk tudásának ez a szerves egymásra épülése nem lehetséges az örökségi elemek - köztük kiemelten a nyomtatott könyvek - megőrzése nélkül.

Freund Tamás köszöntője ide kattintva olvasható.

Az ünnepségen Monok István, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ főigazgatója a maga és munkatársai nevében köszönetet mondott Freund Tamásnak az elnöksége idején a könyvtárra fordított minőségi figyelemért, és egy Borsos Miklós-plakettet ajándékozott az Akadémia elnökének, amely az Akadémiai Könyvtár 1988-ban átadott új épületét ábrázolja.

Monok István azt mondta: „vannak olyan közfeladatok, amelyeket egyedül a könyvtár tud elvégezni”. A könyvtárban a világról való átfogó tudás és a specializált, egy-egy szakterületen elmélyülő tudás találkozik. A könyvtárt olyan tudományos műhelyként méltatta, ahol a könyvtáros specializált tudása valójában egyfajta metaadat-készítő hivatás, vagyis az információkkal való bánni tudás szakértelme és felelőssége.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára könyvtár, levéltár és kutatótámogatási központ -

mondta az MTA KIK főigazgatója. Hogyan támogat, milyen szellemi alapon látja el és tölti be közfeladatát a könyvtár? Úgy, hogy miként személyes életünkben is csak helyes önismerettel tudunk megfogalmazni reális célokat, úgy a szellemi életben is a múlt ismeretével tudunk igazán a jelen folyamataiban tájékozódni – és közösen, együtt képesek vagyunk és leszünk megalkotni, megvalósítani a jövőre érvényes, átfogó gondolatokat és elképzeléseket.

Az ünnepségen bemutatták a 200. jubileumra készített kisfilmet is.

1826. március 17-én ajánlotta fel gróf Teleki József családi könyvtárát, mintegy harmincezer kötetet, a Magyar Tudós Társaság számára, hogy az a nemzet művelődésének szolgálatába álljon. Ez a nagylelkű adomány lett az intézmény gyűjteményének alapja, egyben annak a szellemi közösségnek a kezdete, amelynek örökségét ma is érdemes őrizni.

A jubileumhoz kapcsolódva az MTA KIK vezetői és munkatársai március 16-án Szirákon, a helyi evangélikus templomban emlékeztek meg az alapítóról, majd megkoszorúzták a Teleki-sírboltot. A sziráki ünnepségről készített képgaléria a fotóra kattintva nézhető meg. Fotó: MTA KIK

Egy könyvtár kora azonban nem csupán években mérhető. A könyvtár mindig újjászületik: alkalmazkodik a tudomány és a társadalom változásaihoz, miközben megőrzi és közkinccsé teszi a múlt tudását. A kétszáz éves intézmény így egyszerre hordozza a történeti emlékezet súlyát és a megújulás lehetőségét.

A közgyűjtemények küldetése ma is ugyanaz, mint alapításuk idején: a tudás megőrzése és hozzáférhetővé tétele mindenki számára. A könyvtár gyűjteménye, a klasszikus kéziratoktól a legújabb digitális dokumentumokig, közös szellemi örökségünk. Mindannyiunk tulajdona és öröme, amely a tudományos kutatást, az oktatást és a közgondolkodást egyaránt gazdagítja.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ történetéről ide kattintva olvashat képes összeállítást.

https://mta.hu/mta_hirei/a-vegtelenre-nyitott-emberi-sziv-es-szellem-lathato-jele-200-eves-a-magyar-tudomanyos-akademia-konyvtara-115220